

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΝΟΤΗΤΩΝ Β΄ ΤΑΞΗΣ – ΕΝΟΤΗΤΑ 1

ΤΙΤΛΟΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

«Οργανώνω τον χρόνο μου»

ΤΟΠΟΣ

Ζωτικός χώρος ενός παιδιού (σχολείο, σπίτι, το περιβάλλον ενός παιδιού)

ΠΡΟ-ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

1. Γεωγραφικά Ερωτήματα προς διερεύνηση:
 - α. «Πού πήγατε/περάσατε τις καλοκαιρινές διακοπές;»
 - β. «Ο Χρύσανθος, ένα παιδί της Β΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου, πήγε στο σχολείο χωρίς να έχει ετοιμάσει τα χρειαζούμενά του για την επόμενη μέρα. Αποτέλεσμα ήταν να μην έχει μαζί του ό,τι χρειαζόταν και να αδυνατεί να συμμετέχει στα μαθήματα. Γιατί, άραγε, δεν είχε ετοιμάσει αυτά που χρειαζόταν για το σχολείο;»
 - γ. «Πώς οργανώνω τον χρόνο μου, κατά τη διάρκεια ενός εργάσιμου απογεύματος, ώστε να προλαβαίνω όλα όσα πρέπει;»
2. Πρώτη επαφή των παιδιών με τη θέση τόπων (παράκτιων και ορεινών) σε γεωφυσικό χάρτη της Κύπρου.

ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

1. Έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή (παρέχονται): τρεις παρουσιάσεις PowerPoint, τετράδιο, Φύλλα Εργασίας
2. Προς εκτύπωση (παρέχονται): καρτέλες με ονόματα κατεχόμενων περιοχών, φωτογραφίες, χάρτης
3. Εξεύρεση από τον/την εκπαιδευτικό: γεωμορφολογικός χάρτης της Κύπρου (τοίχου), βιντεοπροβολέας, ψαλίδια, γόμες τύπου stick, Φύλλα Α3, φύλλα ζωγραφικής*, πρόγραμμα kidspiration* , ηλεκτρονικοί υπολογιστές*
4. Εξεύρεση από τα παιδιά: φωτογραφίες από τις καλοκαιρινές τους διακοπές
* τα υλικά αυτά αφορούν εναλλακτικές/διαφοροποιημένες δραστηριότητες

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Η ενότητα αναμένεται να υλοποιηθεί σε περίπου δώδεκα μαθήματα των 40 λεπτών. Αναμένεται, δηλαδή, να ολοκληρωθεί περί το τέλος Οκτωβρίου.

ΥΠΟΛΟΓΙΖΟΜΕΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΓΙΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Ο χρόνος, που απαιτείται για προετοιμασία της ενότητας εκ μέρους του/της εκπαιδευτικού, υπολογίζεται σε περίπου δύο ώρες για ολόκληρη την ενότητα.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ (ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ) ΘΕΩΡΙΕΣ

1. Το φυσικό τοπίο του βουνού και της θάλασσας αξιοποιείται για τη δημιουργία διευκολύνσεων, που επιτρέπουν στους ανθρώπους να περνούν χρόνο και να ασχολούνται με δραστηριότητες κατά τη διάρκεια των διακοπών τους.
2. Το φυσικό τοπίο (παράκτιο, παραλιακό ή ορεινό), μαζί με τις διευκολύνσεις που δημιουργούν οι άνθρωποι σε τόπους όπου υπάρχουν αυτού του είδους τα τοπία, αποτελεί ελκυστικό μέρος για διακοπές. Αυτό συμβαίνει, διότι, πέραν της εντυπωσιακής φυσικής όψης, οι τόποι αυτοί προσφέρονται για ξεκούραση ή/και δραστηριότητες αναψυχής που δεν μπορούν να γίνουνται αλλού.
3. Στην Κύπρο υπάρχει πληθώρα ορεινών και θαλάσσιων φυσικών τοπίων, τα οποία αξιοποιήθηκαν από τους ανθρώπους για την κατασκευή διευκολύνσεων αναψυχής. Αρκετά από αυτά βρίσκονται στις περιοχές που βρίσκονται, σήμερα, υπό κατοχή.
4. Οι καθημερινές δραστηριότητες των παιδιών πρέπει να περιλαμβάνουν χρόνο που να διατίθεται για διατροφή, για καθαριότητα για προετοιμασία για την επόμενη μέρα, για ξεκούραση και για παιχνίδι.
5. Για τη βελτίωση της ζωής των ανθρώπων είναι σημαντική η διαχείριση του χρόνου, μέσα από τη διαμόρφωση σχεδίου προτεραιοτήτων (Pickle jar theory of Time Management). Το καθημερινό μας πρόγραμμα πρέπει να είναι απλό και να οργανώνεται γύρω από τις μεγάλες προτεραιότητες.
6. Αρχή του Pareto (Pareto's Principle) ή η αρχή του 80:20 - Σύμφωνα με την αρχή αυτή, λίγες από τις αιτίες, τις προσπάθειες ή τις συνδρομές μας σε κάτι παράγουν τα περισσότερα αποτελέσματα, τα περισσότερα επιτεύγματα και τις περισσότερες αμοιβές μας. Για παράδειγμα,
 - 20% των δραστηριοτήτων μας παράγουν το 80% των αποτελεσμάτων μας,
 - 20% μιας συνάντησης μάς προσφέρει το 80% των πληροφοριών που χρειαζόμαστε,
 - 20% της συμβολής μας σε κάτι αποδίδει το 80% της αναγνώρισης που παίρνουμε.Έτσι, είναι σημαντικό να εστιάζουμε στο 20% των γεγονότων που έχουν σημασία στη ζωή μας, αλλά είναι, επίσης καλό, να έχουμε και μια λίστα με τους σημαντικούς σκοπούς στη ζωή μας (tasks).

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ – ΟΡΟΙ

παραλία, θάλασσα, παραλιακό τοπίο, διακοπές, ορεινό χωριό, παράκτιος οικισμός, κατεχόμενες περιοχές (Πενταδάκτυλος, Κερύνεια, Αμμόχωστος), μέρες της βδομάδας, μετά, ύστερα, αμέσως μετά, αφού ..., πρῶτῃ, απόγευμα, μεσημέρι, μεσημεριανό φαγητό, βραδινό φαγητό, πρόγευμα, απογευματινές δραστηριότητες, κατ' οίκον προετοιμασία (κατ' οίκον εργασία, ετοιμασία σάκας και μολυβιών για την επόμενη μέρα, εύρεση των ρούχων για το σχολείο), γιατί/επειδή/διότι (αιτιολογικοί σύνδεσμοι)

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ		ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να:		Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης, Στάσεις/Αξίες
2	Εντοπίζουν και περιγράφουν πού βρίσκονται αντικείμενα ή τόποι σε σχέση με άλλα αντικείμενα ή άλλους τόπους εκτός του σχολείου.	2.1 Θέση ενός στοιχείου του χώρου σε σχέση με άλλα σημεία αναφοράς 2.1.2 στην Κύπρο (π.χ. οι παράκτιοι οικισμοί βρίσκονται κοντά στη θάλασσα) 2.2 Θέση 2.2.2 τόπων στην Κύπρο: περιοχή της Καρπασίας, παράκτιοι/ες οικισμοί/πόλεις και ορεινοί οικισμοί, οι κατεχόμενες παράκτιες πόλεις της Κερύνειας και της Αμμοχώστου 2.2.4 των τοπίων «παραλία», «ακτή», «βουνό», «θάλασσα» 2.2.5 τουριστικών οικισμών και τόπων που σχετίζονται με καλοκαιρινές διακοπές (π.χ. παραλία, θάλασσα, ορεινός οικισμός, παράκτιος οικισμός)
3	Εντοπίζουν και περιγράφουν τι υπάρχει σε έναν τόπο (συνθήκες εντός και εκτός του σχολείου).	3.1 Χαρακτηριστικά γνωρίσματα τόπων 3.1.1 στους χώρους που σχετίζονται με καλοκαιρινές διακοπές (π.χ. παραλιακό τοπίο, βαρκες, άμμος, ομπρέλες, ξενοδοχείο, εστιατόρια, βουνό, δάσος) 3.2 Ονόματα χώρων και στοιχείων 3.2.1 που σχετίζονται με καλοκαιρινές διακοπές (π.χ. θάλασσα, ακτή, βουνό, παραλία, παράκτιος οικισμός, ορεινός οικισμός) 3.2.2 που σχετίζονται με χώρους κατανάλωσης: εμπορικός δρόμος, εμπορικό κέντρο, υπεραγορά
9	Συσχετίζουν τον χρόνο με ανθρώπινες δραστηριότητες και με χώρους εντός και εκτός του σχολείου.	9.1 Το σχολείο κατά τις εργάσιμες ημέρες και κατά τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες 9.3 Ανθρώπινες δραστηριότητες σε άλλους χώρους (π.χ. κατά τις καλοκαιρινές διακοπές) 9.4 Κριτήρια για την ιεράρχηση προτεραιοτήτων στις ανθρώπινες δραστηριότητες με βάση τον διαθέσιμο χρόνο 9.5 Χρήση του διαθέσιμου χρόνου για διάφορες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων αυτών για ελεύθερη ψυχαγωγία
11	Συγκρίνουν τόπους ως προς τα φαινόμενα που παρατηρούνται σε αυτούς.	11.1 Ομοιότητες και διαφορές αντικειμένων ή στοιχείων του χώρου που σχετίζονται 11.1.1 με καλοκαιρινές διακοπές (π.χ. παράκτιος οικισμός – ορεινός οικισμός)
16	Αναγνωρίζουν τόπους που βρίσκονται σε απόσταση ο ένας από τον άλλο, αλλά έχουν παρόμοιες συνθήκες.	16.1 Οι κατεχόμενες πόλεις Κερύνειας και Αμμοχώστου (και άλλοι κατεχόμενοι τόποι) ως παραλιακά θέρετρα ανάλογα με αυτά των ελεύθερων περιοχών της Κύπρου

19	Αναζητούν λύσεις σε προσωπικό και συλλογικό επίπεδο για γεωγραφικά ζητήματα.	19.1 Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στις καθημερινές προσωπικές δραστηριότητες (π.χ. καθημερινές υποχρεώσεις, ελεύθερη ψυχαγωγία)
20	Αποκωδικοποιούν πληροφορίες για τον χώρο μέσα από φωτογραφίες και βίντεο.	20.1 Χαρακτηριστικά γνωρίσματα αντικειμένων ή στοιχείων του χώρου σε φωτογραφία 20.1.1 Αντικείμενα και στοιχεία του χώρου (τι και πώς είναι) 20.1.2 Λειτουργία και χρήση των αντικειμένων στο χώρο (τι κάνουν; Τι είδους μέρος είναι;) 20.1.3 Ομοιότητες και διαφορές με άλλους τόπους ή τοπία που γνωρίζουν 20.1.4 Λόγοι για τους οποίους οι τόποι και τα τοπία που βλέπουν είναι έτσι
22	Δημιουργούν φυσικά και ψηφιακά διαγράμματα εργαλεία αναπαράστασης του χώρου.	22.2 Αναπαραστάσεις συστημάτων και στοιχείων του πραγματικού κόσμου 22.1.2 τοπία από χώρους σχετικούς με τις καλοκαιρινές διακοπές (παράκτιο και ορεινό τοπίο)

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ ΕΝΟΤΗΤΑΣ:

Τα παιδιά:

- να αναγνωρίζουν (στον πραγματικό χώρο, όπου είναι δυνατό, και σε απεικόνιση) και να ονομάζουν τους χώρους χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεξιλόγιο: *παραλία, θάλασσα, παραλιακό τοπίο, βουνό, ορεινό χωριό (οικισμός), ξενοδοχείο, εστιατόριο, παράκτιος οικισμός*
- να ονομάζουν τις μέρες της εβδομάδας και να διακρίνουν τις εργάσιμες από τις μη εργάσιμες
- να αιτιολογούν την ιεράρχηση των δραστηριοτήτων με τις οποίες ασχολούνται με βάση τις προτεραιότητες που θέτουν
- να παρουσιάζουν σε σειρά τους χώρους στους οποίους μετακινούνται κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου
- να οργανώνουν αποδοτικά τον χρόνο τους, αφιερώνοντας τον απαραίτητο χρόνο για τις δραστηριότητες με τις οποίες ασχολούνται, αλλά και για ελεύθερη ψυχαγωγία.

* Παραλιακό τοπίο: Συλλογή φυσικών και ανθρωπογενών γεωμορφών: *παραλία, θάλασσα, ομπρέλες, ξαπλώστρες, ξενοδοχείο*

ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ

Συνθήκες:	Το περιβάλλον στο οποίο ζουν τα παιδιά (σπίτι, σχολείο, ξενοδοχείο, εξοχικό σπίτι, παραλιακό τοπίο, ορεινό τοπίο)	Σύγκριση:	Σύγκριση των δραστηριοτήτων του πρωινού και του απογεύματος ενός παιδιού σε περίοδο διακοπών και σε περίοδο σχολείου / Σύγκριση διαφορετικών περιβαλλόντων
Χωροχρονικές Αλλαγές (Κινήσεις):	Μετακινήσεις των παιδιών κατά την περίοδο των διακοπών (αλλαγές στη θέση): από το σπίτι στην παραλία / σε ξενοδοχείο / σε πάρκο, κ.λπ.	Αναλογία:	Η κατεχόμενη Κερύνεια και η κατεχόμενη Αμμόχωστος ως τόποι ανάλογοι των παραλιακών θερέτρων των ελεύθερων περιοχών της Κύπρου
Συσχετίσεις:	Οι εργάσιμες μέρες είναι αφιερωμένες στις εργασίες του σχολείου, τα Σαββατοκύριακα κάνουμε άλλες δραστηριότητες και κινούμαστε σε άλλους χώρους.		

ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ (στις οποίες αναμένεται να καταλήξουν τα παιδιά)

Μετά την εύρεση, την εξερεύνηση και την ανάλυση των πληροφοριών / δεδομένων της διερεύνησης, τα παιδιά αναμένεται να καταλήξουν στις πιο κάτω αξιολογικές κρίσεις:

1. Οι άνθρωποι επιλέγουμε να κάνουμε διακοπές σε ορεινούς ή παράκτιους οικισμούς, αναζητώντας δροσιά στο βουνό ή κάνοντας μπάνιο στη θάλασσα. Στην Κύπρο δεν μπορούμε να κάνουμε διακοπές στις περιοχές που είναι κατεχόμενες, όπως η Κερύνεια, η Αμμόχωστος και τα χωριά του Πενταδακτύλου.
2. Κάποιες δραστηριότητες που κάνουμε έχουν προτεραιότητα και πρέπει να γίνονται πάντα και σε συγκεκριμένη ώρα. Μία τέτοια δραστηριότητα είναι η μελέτη, που πρέπει να γίνεται όταν είμαστε ξεκούραστοι. Κάποιες άλλες δραστηριότητες, όπως η παρακολούθηση τηλεόρασης, μπορούμε να τις κάνουμε και όταν είμαστε κουρασμένοι.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ</u>	<u>ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΕΡΓΑΛΕΙΑ</u>
	<p>Σημειώσεις:</p> <p>1. Τα παιδιά καλούνται να φέρουν φωτογραφικό και άλλο υλικό από τις καλοκαιρινές τους διακοπές (π.χ. ψηφιακές ή έντυπες φωτογραφίες, αναμνηστικά, κ.λπ.). Συμβουλευονται να φέρουν φωτογραφίες που να φαίνεται ο τόπος στον οποίο είχαν πάει.</p> <p>2. Τονίζεται ότι, στην ενότητα αυτή, πρέπει να αποφεύγεται κάθε διάκριση μεταξύ παιδιών που είχαν την ευκαιρία να πάνε διακοπές και παιδιών που περιορίστηκαν σε απλή επίσκεψη σε κάποιο κοντινό χώρο αναψυχής (π.χ.</p>	

	<p>εστιατόριο, παιδική χαρά).</p> <p>3. Το φωτογραφικό υλικό που παρέχεται σε ηλεκτρονική μορφή μπορεί να εκτυπωθεί και να πλαστικοποιηθεί, ώστε να παραμείνει στη σχολική μονάδα ως διδακτικό υλικό. Νοείται ότι κάθε εκπαιδευτικός α) μπορεί να προσαρμόσει τις ηλεκτρονικές παρουσιάσεις, ανάλογα με τις ανάγκες και ικανότητες των παιδιών, β) να προσθέσει άλλες φωτογραφίες, γ) να εκτυπώσει φωτογραφίες για ατομική ή/και ομαδική εργασία στο μάθημα.</p>	
<p>1^ο 40ΛΕΠΤΟ</p>	<div data-bbox="263 488 494 611" data-label="Image"> </div> <p>ΣΥΝΘΗΚΕΣ</p> <p>Τίθεται το ερώτημα στα παιδιά «Πού πήγατε/περάσατε τις καλοκαιρινές διακοπές;»</p> <p>Τα παιδιά αναφέρουν εμπειρίες από τους τόπους που είδαν στις διακοπές τους και παρουσιάζουν τις φωτογραφίες τους. Το σχετικό λεξιλόγιο που θα χρησιμοποιήσουν τα παιδιά καταγράφεται στον πίνακα (π.χ. θάλασσα, βουνό, παραλία, πάρκο, κ.λπ.).</p> <p>Επιλέγεται και παρουσιάζεται στον βιντεοπροβολέα (ή/και σε έντυπη μορφή) το φωτογραφικό υλικό που σχετίζεται με διακοπές κοντά σε θάλασσα (φωτογραφίες από τις διακοπές των παιδιών ή/και 1^η Παρουσίαση PowerPoint, βλ. ιστοσελίδα www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Geografia/index.html) και γίνεται ανάλυση των φωτογραφιών. Εννοείται ότι, ανάλογα με τα σχόλια των παιδιών, και στο βαθμό που κρίνεται απαραίτητο, υποβάλλονται ερωτήματα με βάση τα επίπεδα ανάλυσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συγκεκριμένο: Τι βλέπετε; Πώς είναι; (θάλασσα, νερό της θάλασσας, άμμος, παραλία) – τα παιδιά δείχνουν με το δάχτυλό τους στοιχεία που αναγνωρίζουν στη φωτογραφία • Ερμηνευτικό – Περιγραφικό: Πού, νομίζετε, ότι είναι το μέρος; Τι είδους μέρος είναι; (παραλιακό τοπίο, κοντά σε θάλασσα) • Συγκριτικό: Μοιάζει με κάποιον τόπο που επισκεφθήκατε στις διακοπές; Με ποιες περιοχές που επισκεφθήκατε το καλοκαίρι μοιάζει; (αναφέρονται ονομασίες τοποθεσιών) <p>Στην πορεία επεξεργασίας των φωτογραφιών επιδιώκονται τα εξής:</p> <p>α) Η διάκριση των εννοιών <i>θάλασσα, παραλία, παραλιακό τοπίο</i>.</p> <p>β) Η παρουσίαση της έννοιας «<i>ξενοδοχείο</i>», ως χώρος διαμονής και αναψυχής.</p> <p>Μία από τις φωτογραφίες που παρουσιάζουν παραλιακό τοπίο δίνεται σε έντυπη μορφή στα παιδιά. Κάθε παιδί εργάζεται πρώτα ατομικά και μετά ομαδικά, σημειώνοντας πάνω στη φωτογραφία στοιχεία που φαίνονται (θάλασσα, παραλία, ομπρέλες, ξενοδοχεία, ξαπλώστρες, κ.λπ.). Εναλλακτικά, μπορεί να δοθούν διάφορες φωτογραφίες στα παιδιά, ώστε να εντοπίσουν και αντιπαραβάλουν τα σχετικά στοιχεία μέσα από διάφορες αναπαραστάσεις του παραλιακού τοπίου.</p>	<p>Προφορικός λόγος</p> <p>Φωτογραφίες από τις διακοπές των παιδιών – 1^η Παρουσίαση PowerPoint (βλ. ιστοσελίδα http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Geografia/index.html) – Συζήτηση στην ολομέλεια</p> <p>Έντυπη φωτογραφία – Ατομική και Ομαδική Εργασία</p> <p>1^η Παρουσίαση</p>
<p>2^ο</p>	<p>Με παρόμοια διαδικασία προβάλλονται φωτογραφίες από ορεινά χωριά</p>	

<p>40ΛΕΠΤΟ</p>	<p>και γίνεται διάκριση των εννοιών «βουνό» και «ορεινό χωριό».</p> <p>Στη συνέχεια, και εάν άλλοι χώροι ψυχαγωγίας δεν έχουν παρουσιαστεί μέσα από τις φωτογραφίες που έχουν φέρει τα παιδιά, τίθεται ο προβληματισμός για χώρους ψυχαγωγίας που χρησιμοποιούμε το καλοκαίρι, αλλά και άλλες εποχές. Αφού ακουστούν οι απόψεις των παιδιών, προβάλλονται φωτογραφίες από εστιατόριο ή παιδική χαρά, προκειμένου να δοθεί ευκαιρία και σε παιδιά που δεν είχαν περάσει τις καλοκαιρινές τους διακοπές κοντά σε θάλασσα ή σε βουνό να μιλήσουν για πιθανή επίσκεψή τους σε τέτοιους χώρους ψυχαγωγίας.</p> <p><u>Σημείωση:</u> <i>Εννοείται ότι, κατά την επεξεργασία των φωτογραφιών, καθώς και καθ' όλη τη διάρκεια της συζήτησης, ο/η εκπαιδευτικός, σε κάθε περίπτωση, διατυπώνει ερωτήσεις που σχετίζονται με μεμονωμένες δραστηριότητες (π.χ. επίσκεψη στο πάρκο, μετάβαση στην παραλία για μπάνιο) και όχι απαραίτητα με οργανωμένες διακοπές διαρκείας (π.χ. διαμονή σε ξενοδοχείο), προκειμένου να αποφύγει τυχόν διάκριση μεταξύ παιδιών που είχαν την ευκαιρία να πάνε διακοπές και παιδιών που περιορίστηκαν σε απλή επίσκεψη σε κάποιο κοντινό χώρο αναψυχής (π.χ. εστιατόριο, παιδική χαρά).</i></p> <p>Δίνεται το Φύλλο Εργασίας (σελ. 8) για εμπεδωτικούς σκοπούς και για σκοπούς σύντομης διαμορφωτικής αξιολόγησης αναφορικά με το λεξιλόγιο που έχει εισαχθεί ή/και επαναφερθεί μέχρι τώρα. Τα παιδιά εργάζονται πρώτα ατομικά και ο/η εκπαιδευτικός προσφέρει εξατομικευμένη βοήθεια όπου χρειαστεί. Στη συνέχεια, τα παιδιά εργάζονται ομαδικά, αντιπαραβάλλοντας τις σημειώσεις τους και ανακοινώνουν. Το Φύλλο Εργασίας μπορεί να προβληθεί και σε ηλεκτρονική μορφή, για να διευκολύνει τα παιδιά να ανακοινώσουν την εργασία της ομάδας τους.</p>	<p>PowerPoint (βλ. ιστοσελίδα) – Συζήτηση στην ολομέλεια</p> <p>Φύλλο Εργασίας (σελ. 8) – Ατομική και Ομαδική Εργασία</p>
<p><u>ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ: Στάδιο 1- Διατύπωση Γεωγραφικής Ερώτησης</u></p>		
<p>3^ο 40ΛΕΠΤΟ</p>	<p>Ο/Η εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά να επιλέξουν πού θα προτιμούσαν να περάσουν τις επόμενες τους διακοπές και να αιτιολογήσουν την επιλογή διαφορετικών τόπων. Τα παιδιά αναφέρουν τις αρχικές τους ιδέες. Εάν χρειαστεί, ο/η εκπαιδευτικός εισηγείται να μελετήσουν τι υπάρχει σε κάθε τόπο, που μπορεί να τους αρέσει και να επιλέξουν να τον επισκεφθούν.</p>	<p>Συζήτηση στην ολομέλεια</p>
<p><u>ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ: Στάδια 2, 3, 4 - Εύρεση, εξερεύνηση και ανάλυση πληροφοριών – πηγών – δεδομένων, ώστε να απαντηθεί το γεωγραφικό ερώτημα</u></p>		
<p>3^ο 40ΛΕΠΤΟ</p>	<p>ΣΥΓΚΡΙΣΗ</p> <p>Αρχικά, παρουσιάζεται στον βιντεοπροβολέα η φωτογραφία του Φύλλου Εργασίας (σελ. 9) ή/και χρησιμοποιείται το έντυπο Φύλλο Εργασίας, ως ο τόπος διακοπών του πρώτου παιδιού. Τα παιδιά αφήνονται να σχολιάσουν τι βλέπουν στη φωτογραφία.</p>	<p>1^η Παρουσίαση PowerPoint (βλ. ιστοσελίδα) – Φύλλο Εργασίας (σελ. 9) –</p>

Στο βαθμό που είναι αναγκαίες επιπρόσθετες ερωτήσεις, επιλέγονται ερωτήματα για ανάλυση της φωτογραφίας με βάση τα διάφορα επίπεδα ερμηνείας φωτογραφιών:

- Συγκεκριμένο: Τι βλέπετε; Πώς είναι;
- Ερμηνευτικό – Περιγραφικό: Πού νομίζετε ότι είναι το μέρος; Τι είδους μέρος είναι;
- Συγκριτικό: Μοιάζει με τους τόπους που πήγατε για διακοπές; Με ποιες περιοχές που επισκεφθήκατε το καλοκαίρι μοιάζει;
- Αξιολογικό: Θα σας άρεσε να κάνετε διακοπές εκεί; Γιατί, νομίζετε, είναι έτσι κτισμένα τα σπίτια; (π.χ. Άλλα σπίτια είναι χτισμένα πιο ψηλά και άλλα πιο χαμηλά, επειδή το έδαφος έχει κλίση, είναι ανηφορικό/κατηφορικό.)
- Υποθετικό: Τι θα κάνατε, εάν βρισκόσασταν εκεί για διακοπές; (π.χ. ορειβασία στο βουνό, παιχνίδι στον εκδρομικό χώρο, περπάτημα στο δάσος)

Δίνεται η έννοια «ορεινό χωριό» ή/και «ορεινός οικισμός» και τα παιδιά καταγράφουν τη φράση στο Φύλλο Εργασίας (σελ. 9) δίπλα στη φωτογραφία.

Ακολούθως, προβάλλεται και τυγχάνει της αντίστοιχης επεξεργασίας η φωτογραφία που παρουσιάζει παράκτιο οικισμό (βλ. Φύλλο Εργασίας, σελ. 9). Η έννοια «παράκτιος οικισμός» καταγράφεται δίπλα στη φωτογραφία.

Τα παιδιά καλούνται να εργαστούν πρώτα ατομικά και μετά στην ομάδα τους, να παρατηρήσουν τις δύο φωτογραφίες και να εντοπίσουν τι έχουν όμοιο οι δύο τόποι (π.χ. σπίτια με κεραμίδια, ζει κόσμος, πάμε για διακοπές). Οι ομάδες ανακοινώνουν τις ιδέες τους και καταγράφουν τις ομοιότητες στην τομή του βέννειου διαγράμματος (σελ. 10).

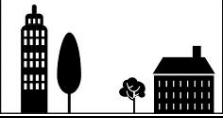
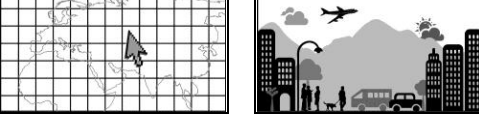
Ύστερα, με την ίδια διαδικασία, εντοπίζουν και αναφέρουν στοιχεία που υπάρχουν μόνο στον ορεινό οικισμό (π.χ. κτισμένο σε βουνό, άλλα σπίτια πιο ψηλά και άλλα πιο χαμηλά, περισσότερα δέντρα, κατηφορικό/ανηφορικό έδαφος, πιο ψηλά, πιο δροσερά) και τα καταγράφουν στο βέννειο διάγραμμα (σελ. 10).

Η διαδικασία επαναλαμβάνεται, προκειμένου να εντοπιστούν στοιχεία που υπάρχουν μόνο στον παράκτιο οικισμό (π.χ. κτισμένος κοντά σε θάλασσα, παραβάκια – βάρκες, χαμηλό έδαφος, πιο θερμά). Φωτογραφίες με παράκτιους οικισμούς μπορούν να παρουσιαστούν στο βιντεοπροβολέα (βλ. 1^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα) ή να δοθούν σε έντυπη μορφή και τα παιδιά να εντοπίσουν τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τους οικισμούς αυτούς.

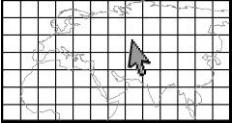

Συζήτηση στην ολομέλεια

Ατομική και Ομαδική Εργασία – Φύλλο Εργασίας (σελ. 10) – Ανακοινώσεις στην ολομέλεια

1^η Παρουσίαση PowerPoint (βλ. ιστοσελίδα) – Έντυπη φωτογραφία

<p>4^ο 40ΛΕΠΤΟ</p>		<p>ΣΥΓΚΡΙΣΗ</p> <p>Τα παιδιά αριθμούν τις φωτογραφίες του Φύλλου Εργασίας (σελ. 11), το οποίο μπορεί να προβάλλεται και σε ηλεκτρονική μορφή, αν κριθεί απαραίτητο.</p> <p>Εργάζονται, πρώτα, ατομικά, για να τις κατηγοριοποιήσουν σε φωτογραφίες από παράκτιους και ορεινούς οικισμούς, και, στη συνέχεια, ελέγχουν την κατηγοριοποίηση που έκαναν με τα μέλη της ομάδας τους. Κάθε ομάδα αιτιολογεί την επιλογή της, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεξιλόγιο και τους συνδέσμους «γιατί», «επειδή», «διότι» κατά την ανακοίνωση της ομάδας.</p> <p>Πιθανές αιτιολογήσεις των παιδιών είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Νομίζουμε ότι η φωτογραφία (αρ. ...) δείχνει ορεινό οικισμό, επειδή φαίνονται βουνά πίσω από τα σπίτια / άλλα σπίτια είναι κτισμένα πιο ψηλά και άλλα πιο χαμηλά, κ.λπ. <p>Συμπληρώνουν το φύλλο εργασίας.</p>	<p>Φύλλο Εργασίας (σελ. 11) – Ατομική και Ομαδική Εργασία</p> <p>Προφορικός λόγος – Ανακοινώσεις στην ολομέλεια</p>
<p>4^ο 40ΛΕΠΤΟ</p>		<p>ΘΕΣΗ – ΣΥΝΘΗΚΕΣ</p> <p>Τα παιδιά αναφέρουν ονόματα τόπων που επισκέφθηκαν κατά τις καλοκαιρινές διακοπές και κατά πόσο πρόκειται για παράκτιους ή ορεινούς οικισμούς (ή περιοχές). Τα ονόματα καταγράφονται σε μικρές καρτέλες ή/και εκτυπώνονται από το αντίστοιχο αρχείο (βλ. ιστοσελίδα), με τις απαραίτητες συμπληρώσεις ονομάτων.</p> <p>Προβάλλεται ο γεωφυσικός χάρτης της Κύπρου (βλ. 1^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα) ή/και αναρτάται χάρτης τοίχου. Με βοηθητικές ερωτήσεις, και στο βαθμό που χρειάζεται για τα παιδιά, γίνεται η πρώτη «ανάγνωση» του χάρτη σε δύο επίπεδα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συγκεκριμένο: Τι βλέπετε; Πώς είναι; (Βλέπουμε ένα σχήμα με διάφορα χρώματα, γαλάζιο χρώμα γύρω από το σχήμα που φαίνεται στο κέντρο) • Ερμηνευτικό – Περιγραφικό: <ul style="list-style-type: none"> ο Τι είναι το γαλάζιο που βλέπουμε; (το γαλάζιο είναι η θάλασσα) ο Τι είναι το σχήμα με τα διάφορα χρώματα; (είναι η Κύπρος). <p>Τα παιδιά καλούνται να δείξουν την Κύπρο με τον δείκτη τους. Περνούν τον δείκτη τους «γύρω» από το σχήμα της Κύπρου (κατά μήκος της ακτογραμμής). Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να γίνει από μερικά παιδιά στην οθόνη παρουσίασης ή/και στον χάρτη τοίχου. Τα υπόλοιπα παιδιά μπορούν να έχουν μπροστά τους τον χάρτη σε έντυπη μορφή (π.χ. ένα αντίτυπο για κάθε παιδί ή ζευγάρι παιδιών ή για κάθε ομάδα). Εναλλακτικά, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο Σχολικός Άτλαντας Δημοτικού.</p> <p>Ακολούθως, με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, εντοπίζονται, πρώτα, οι τόποι που επισκέφθηκαν τα παιδιά και οι οποίοι βρίσκονται δίπλα στη</p>	<p>Γεωφυσικός χάρτης της Κύπρου (βλ. 1^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα) ή/και χάρτης τοίχου – Καρτέλες με ονομασίες οικισμών (βλ. ιστοσελίδα)</p> <p>Βιωματική δραστηριότητα – Γεωφυσικός χάρτης της Κύπρου σε έντυπη μορφή (βλ. ιστοσελίδα) ή Σχολικός Άτλαντας Δημοτικού</p>

<p>θάλασσα. Οι καρτέλες με τα ονόματα των τόπων αυτών επικολλούνται στην κατάλληλη θέση (στην επιφάνεια προβολής ή στον χάρτη τοίχου). Για κάθε καρτέλα που επικολλάται τονίζεται ότι ο τόπος βρίσκεται δίπλα στο γαλάζιο χρώμα που απεικονίζει τη θάλασσα, επειδή ο τόπος αυτός είναι ένας παράκτιος οικισμός ή μια παράκτια περιοχή.</p> <p><u>Σημείωση:</u> Η προσθήκη της ονομασίας των τόπων, που θα αναφέρουν τα παιδιά, μπορεί να γίνει και ηλεκτρονικά στο γεωφυσικό χάρτη της Κύπρου που υπάρχει στην 1^η Παρουσίαση PowerPoint (βλ. ιστοσελίδα) με την προσθήκη Text Box.</p> <p>Στη συνέχεια, γίνεται σύντομη συζήτηση για το πού βρίσκονται οι τόποι που είναι ορεινοί οικισμοί και τους οποίους, ενδεχομένως, είχαν επισκεφθεί κάποια από τα παιδιά. Δίνεται, έτσι, η ευκαιρία να διευκρινιστούν τα πιο κάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι ορεινοί οικισμοί στην Κύπρο δεν βρίσκονται δίπλα στην θάλασσα. • Βρίσκονται κτισμένοι στα βουνά. <p>Τα παιδιά καλούνται να περάσουν τον δείκτη τους «γύρω» από την περιοχή με τα βουνά. Δίνεται η ονομασία «Τρόδος», για να περιγράψει ολόκληρη την περιοχή (οροσειρά) στην οποία βρίσκονται κτισμένα τα ορεινά χωριά, που ενδεχομένως αναφέρουν τα παιδιά. Η ονομασία παρουσιάζεται και στον γεωφυσικό χάρτη της ηλεκτρονικής παρουσίασης PowerPoint. Τα παιδιά που επισκέφθηκαν ορεινό οικισμό ή ορεινή περιοχή καλούνται να επικολλήσουν την καρτέλα τους στην περιοχή της οροσειράς του Τρόδου (<u>Σημείωση:</u> Η τοποθέτηση στην ακριβή θέση δεν είναι απαραίτητη).</p> <p>Επίσης, με την ίδια διαδικασία, τα παιδιά μπορούν να εντοπίσουν στο χάρτη κι άλλες παράκτιες ή ορεινές κοινότητες και να αιτιολογήσουν πώς τις ξεχώρισαν (π.χ. κτισμένες δίπλα στη θάλασσα ή στα βουνά).</p> <p>Τέλος, ο χάρτης δίνεται (αν δεν έχει ήδη δοθεί) σε έντυπη μορφή, προκειμένου να κολληθεί στο τετράδιο και να συμπληρωθούν τα ονόματα παράκτιων και ορεινών οικισμών. Έμφαση δίνεται στις παράκτιες πόλεις, η θέση των οποίων σημειώνεται στο χάρτη.</p> <p>Με βάση τους τόπους που επισκέφθηκαν τα παιδιά και τη θέση των τόπων αυτών στο χάρτη που έχει ετοιμαστεί, τα παιδιά αναφέρουν ή/και καταγράφουν (π.χ. στο κάτω μέρος του χάρτη της ομάδας τους, σε τετράδιο ή σε άλλο φύλλο) προτάσεις χρησιμοποιώντας το νέο λεξιλόγιο. π.χ. Η Αγία Νάπα είναι ένας παράκτιος οικισμός. Οι Πλάτρες είναι ένα ορεινό χωριό / ένας ορεινός οικισμός.</p> <p>Η εργασία αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για σκοπούς διαμορφωτικής αξιολόγησης, προκειμένου να διερευνηθεί κατά πόσο τα παιδιά έχουν εμπεδώσει τη διάκριση των εννοιών «παράκτιος οικισμός» και «ορεινός οικισμός».</p>	<p>Επικόλληση καρτελών με ονόματα τόπων</p> <p>Συζήτηση στην ολομέλεια</p> <p>Βιωματική δραστηριότητα – Γεωφυσικός χάρτης της Κύπρου – Επικόλληση καρτελών με ονόματα τόπων</p> <p>Γεωφυσικός χάρτης της Κύπρου σε έντυπη μορφή – Τετράδιο</p> <p>Γραπτός λόγος – Ατομική εργασία – Εργασία διαμορφωτικής αξιολόγησης – Τετράδιο</p>
--	---

	<p><u>(Σημείωση: Δεν απαιτείται απομνημόνευση της θέσης των τόπων στο χάρτη)</u></p> <p>Προαιρετικά, τα παιδιά μπορούν να επιλέξουν φωτογραφίες από τόπους που επισκέφθηκαν (τοπία, χωρίς πρόσωπα) και α) να τις παρουσιάσουν στην ολομέλεια ή στην ομάδα τους χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεξιλόγιο, β) να τις κολλήσουν στην αντίστοιχη θέση στο χάρτη.</p>	<p>Φωτογραφίες από τις διακοπές των παιδιών</p>
<p>5° 40ΛΕΠΤΟ</p>	 <p>ΘΕΣΗ</p> <p>Τα παιδιά καλούνται να παρατηρήσουν ότι οι περιοχές που επισκέφθηκαν βρίσκονται όλες στο κάτω μέρος του χάρτη (σηματίζεται ετεροβαρές μοτίβο στη νότια πλευρά του νησιού). Γίνεται σύντομη συζήτηση για το γιατί συμβαίνει αυτό και αναφορά στις κατεχόμενες περιοχές. Δίνεται η έννοια «κατεχόμενα».</p> <p><u>Σημείωση:</u> Λόγω του νεαρού της ηλικίας των παιδιών δεν επιχειρείται πορεία διευρεύνησης σχετικά με τις κατεχόμενες περιοχές. Το θέμα επαναφέρεται σε μεγαλύτερη τάξη.</p>	<p>Χάρτης προηγούμενης δραστηριότητας – Συζήτηση στην ολομέλεια</p>
<p>5° 40ΛΕΠΤΟ</p>	 <p>ΑΝΑΛΟΓΙΑ</p> <p>Παρουσιάζεται στον βιντεοπροβολέα φωτογραφικό υλικό από κατεχόμενες περιοχές (βλ. 2^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα) και τα παιδιά αναφέρουν αν πρόκειται για παράκτιους ή ορεινούς οικισμούς, αιτιολογώντας τις συνθήκες που υπάρχουν (π.χ. Η ανάλυση των φωτογραφιών γίνεται και πάλι με βάση τα διάφορα επίπεδα ερμηνείας φωτογραφιών):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συγκεκριμένο: Τι βλέπεις; Πώς είναι; (παράκτια πόλη, θάλασσα, βάρκες, άλλα σπίτια χτισμένα πιο ψηλά και άλλα πιο χαμηλά, κ.λπ.) • Ερμηνευτικό – Περιγραφικό: Πού νομίζεις ότι είναι το μέρος; Τι είδους μέρος είναι; (κοντά σε θάλασσα, στο βουνό) • Συγκριτικό: Μοιάζει με τους τόπους που πήγατε για διακοπές; Με ποιες περιοχές που επισκεφθήκατε το καλοκαίρι μοιάζει; • Αξιολογικό: Θα σου άρεσε να κάνεις διακοπές εκεί; Γιατί νομίζεις είναι έτσι τα κτήρια; (π.χ. κλειστή πόλη της Αμμοχώστου) • Υποθετικό: Τι θα έκανες, εάν βρισκόσουν εκεί για διακοπές; • Λύσης Προβλήματος: Πώς νομίζετε ότι θα ήταν η Αμμόχωστος, αν ήταν ελεύθερη; <p>Στην πορεία της επεξεργασίας των φωτογραφιών δίνονται τόσο οι ονομασίες «Κερύνεια», «Πενταδάκτυλος» και «Αμμόχωστος» όσο και η θέση τους στο χάρτη (βλ. και 2^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα).</p> <p>Παράλληλα, έντυπες φωτογραφίες και καρτέλες με τα ονόματα των κατεχομένων πόλεων/περιοχών μπορούν να δοθούν στα παιδιά και να κολληθούν στο χάρτη που είχε χρησιμοποιηθεί στην προηγούμενη δραστηριότητα.</p> <p>Τέλος, ανακεφαλαιώνοντας, επαναφέρεται η έννοια «κατεχόμενες</p>	<p>2^η Παρουσίαση PowerPoint (βλ. ιστοσελίδα) – Συζήτηση στην ολομέλεια</p> <p>Χάρτης προηγούμενης δραστηριότητας – Έντυπες φωτογραφίες – Καρτέλες –</p>

	<p>περιοχές» μέσα από την προφορική παραγωγή προτάσεων, όπως «Η Κερύνεια και η Αμμόχωστος είναι κατεχόμενες πόλεις», «Ο Πενταδάκτυλος είναι η κατεχόμενη οροσειρά της Κύπρου». Τα παιδιά συμπληρώνουν το Φύλλο Εργασίας (σελ. 12-14), αφού συμβουλευτούν και το χάρτη που έχουν ετοιμάσει. Η συμπλήρωση γίνεται πρώτα ατομικά και, μετά, δίνεται χρόνος στην ομάδα για να ελέγξει τις συμπληρώσεις της.</p>	<p>Προφορικός λόγος – Φύλλο Εργασίας (σελ. 12-14)</p>
<p>6^ο-8^ο 40ΛΕΠΤΟ</p>	<div data-bbox="264 443 496 568" data-label="Image"> </div> <p>ΣΥΓΚΡΙΣΗ</p> <p>Τίθεται το ερώτημα «Ποιες μέρες της εβδομάδας μπορούμε πιο εύκολα να κάνουμε επισκέψεις σε παράκτιες ή ορεινές περιοχές, σε πάρκα ή σε εστιατόρια;». Τα παιδιά αναφέρουν τις σκέψεις τους, κάποιες από τις οποίες αναμένεται να είναι οι εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Στις διακοπές είμαστε ξέγνοιαστοι κάθε μέρα. • Τώρα που άνοιξαν τα σχολεία πρέπει να ερχόμαστε στο σχολείο. Τα απογεύματα μελετούμε τα μαθήματά μας και κάνουμε άλλες δραστηριότητες. • Είναι πιο εύκολο το Σάββατο ή την Κυριακή που δεν έχουμε σχολείο. <p>Ακολούθως, διακρίνονται οι εργάσιμες μέρες της εβδομάδας από το Σαββατοκύριακο, μέσω σύντομης συζήτησης για τις μέρες της εργάσιμης περιόδου που μπορούμε να είμαστε πιο ξέγνοιαστοι, δεν ερχόμαστε στο σχολείο, κ.ο.κ..</p> <p>Τα παιδιά καλούνται να συζητήσουν ή/και να καταγράψουν στην ομάδα τους δραστηριότητες που, συνήθως, κάνουμε μια εργάσιμη μέρα ή το Σαββατοκύριακο. Οι ομάδες ανακοινώνουν τις ιδέες τους.</p> <p>Τέλος, στο Φύλλο Εργασίας (σελ. 15) σειροθετούνται οι ημέρες της εβδομάδας (χρονικό μοτίβο) και διακρίνονται οι εργάσιμες από τις μη εργάσιμες.</p> <div data-bbox="264 1509 496 1635" data-label="Image"> </div> <p>ΧΩΡΟΧΡΟΝΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ – ΚΙΝΗΣΕΙΣ</p> <p>Τίθεται το ερώτημα «Πώς μπορεί να περνάμε μια μέρα των διακοπών ή του Σαββατοκύριακου;» και τα παιδιά αναφέρουν τις πρώτες τους ιδέες. Πιθανές αναφορές των παιδιών σε χώρους όπως σπίτι, ξενοδοχείο, εστιατόριο, κ.λπ. καταγράφονται στον πίνακα.</p> <p>Στη συνέχεια, κάθε παιδί καλείται να θυμηθεί μια μέρα των διακοπών του ή του Σαββατοκύριακου, επιλέγοντας εικόνες από το Παράρτημα (σελ. 71-73). Κόβει τις εικόνες που χρειάζεται και τις βάζει σε σειρά (π.χ. τις κολλάει σε φύλλο Α3), προκειμένου να δείξει από πού ξεκίνησε και πού μετακινήθηκε εκείνη τη μέρα.</p>	<p>Συζήτηση στην ολομέλεια</p> <p>Ομαδική Εργασία – Ανακοινώσεις ομάδων</p> <p>Φύλλο Εργασίας (σελ. 15)</p> <p>Συζήτηση στην ολομέλεια</p> <p>Παράρτημα (σελ. 71-73) – Σειροθέτηση εικόνων – Φύλλο Α3 – ψαλίδι – γόμα τύπου stick</p>

Κάποια παιδιά αφηγούνται προφορικά στην ολομέλεια πώς πέρασαν εκείνη τη μέρα, κρατώντας ως οδηγό το φύλλο στο οποίο έχουν κολλήσει σε σειρά τις εικόνες που διάλεξαν. Καλούνται να χρησιμοποιήσουν τις λέξεις «μετά», «ύστερα», «αμέσως μετά», «αργότερα», «αφού ...», προκειμένου να δείξουν τη σειρά των μετακινήσεών τους.

Παρουσίαση στην ολομέλεια

Τα υπόλοιπα παιδιά μπορούν να παρουσιάσουν στην ομάδα τους και ο/η εκπαιδευτικός να περάσει από κοντά τους, για να ακούσει μέρος της παρουσίασής τους.

Παρουσίαση στην ομάδα

Εναλλακτικά, για σκοπούς διαφοροποίησης, ο προφορικός λόγος, ως τελικό προϊόν της δραστηριότητας, μπορεί να αντικατασταθεί με τις εξής δραστηριότητες:

α) Ζωγράφισμα και σημείωση των λέξεων στη ζωγραφιά (π.χ. θάλασσα, ξαπλώστρα, ομπρέλα, κ.λπ.)

Ζωγράφισμα

β) Χρήση του προγράμματος Kidspiration/ή άλλου κατάλληλου ψηφιακού προγράμματος, που είναι διαθέσιμο σε όλους τους υπολογιστές/ταμπλέτες του σχολείου. Η δραστηριότητα, η οποία υπάρχει έτοιμη στο υλικό του μαθήματος (βλ. Kidspiration, ιστοσελίδα), θα πρέπει να αποθηκευτεί στην επιφάνεια εργασίας του/των ηλεκτρονικών υπολογιστών (π.χ. στο εργαστήριο). Τα παιδιά καλούνται να κάνουν τις εξής κινήσεις:

Δραστηριότητα στο Kidspiration (βλ. ιστοσελίδα) – Σειροθέτηση εικόνων – Ηχογράφηση προφορικού λόγου

- Να φυλάξουν την εργασία, σημειώνοντας το όνομά τους με λατινικούς χαρακτήρες.
- Να «τραβήξουν» και να τοποθετήσουν σε σειρά τις εικόνες που θα χρειαστούν.
- Να επιλέξουν και να διαγράψουν τις εικόνες που δεν χρειάζονται.
- Να «πατήσουν» πάνω στην πρώτη εικόνα και να επιλέξουν από το οριζόντιο μενού «Sound» και μετά «Record».
 - Να «πατήσουν» τον κόκκινο κύκλο, για να αρχίσει η ηχογράφηση, και να πουν τα λόγια που θέλουν. Όταν ολοκληρωθούν τα λόγια, να «πατήσουν» το μαύρο τετράγωνο, για να σταματήσει η ηχογράφηση.
 - Να «πατήσουν» τη λέξη «Save».
- Να επαναλάβουν την πιο πάνω διαδικασία για όλες τις εικόνες τους.
- Να φυλάξουν την εργασία τους.

Αφίσα ή διαφήμιση

γ) Δημιουργία αφίσας ή διαφήμισης (έντυπη, ηχητική ή ηλεκτρονική) για το χώρο που προτιμούν για διακοπές.

Παρουσίαση στην ολομέλεια

Τονίζεται ότι θα πρέπει να δοθεί στα παιδιά η ευκαιρία να παρουσιάσουν την εργασία τους, όποια μορφή κι αν έχει αυτή.

Στο υπόλοιπο του χρόνου (εάν υπάρχει) και στην επόμενη διδακτική περίοδο τα παιδιά ετοιμάζουν ένα σύντομο γραπτό κείμενο με δέκτες τους γονείς/κηδεμόνες τους με σκοπό να τους πείσουν για το πού θα ήθελαν να πάνε διακοπές ή να περάσουν μια μέρα των διακοπών ή το Σαββατοκύριακο. Στις προτάσεις του κειμένου θα πρέπει να

Τετράδιο – Γραπτός λόγος

χρησιμοποιήσουν το λεξιλόγιο της ενότητας.

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ: Στάδιο 5 – Αξιολογικές κρίσεις ως απαντήσεις στο γεωγραφικό ερώτημα

9^ο
40ΛΕΠΤΟ

Τα παιδιά, με βάση όσα μελέτησαν, δίνουν απάντηση στο ερώτημα πού θα επέλεγαν να πάνε διακοπές και γιατί. Τέλος, τα παιδιά παρουσιάζουν ενδεικτικές γενικεύσεις με βάση τις προτιμήσεις των παιδιών της τάξης, όπως για παράδειγμα:

- Διαλέγουμε μια περιοχή κοντά στη θάλασσα, για να μπορούμε να κάνουμε μπάνιο στις παραλιακές περιοχές.
- Κάποιοι από εμάς διαλέγουμε να επισκεφθούμε ένα ορεινό χωριό, διότι εκεί είναι πιο δροσερά, μπορούμε να κάνουμε περίπατο στο βουνό.
- Διαλέγουμε να πάμε σε έναν τόπο που να μας αρέσει και που να κάνουμε πράγματα για να περνάμε ωραία.
- Διαλέγουμε να πάμε σε τόπους στην Κύπρο, που δεν είναι κατεχόμενοι.

Συζήτηση στην ολομέλεια

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ: Στάδιο 1 – Διατύπωση γεωγραφικής ερώτησης

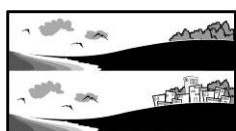
Τίθεται το εξής γεωγραφικό ερώτημα: «Ο Χρύσανθος, ένα παιδί της Β΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου, πήγε στο σχολείο χωρίς να έχει ετοιμάσει τα χρειζόμενά του για την επόμενη μέρα. Αποτέλεσμα ήταν να μην έχει μαζί του ό,τι χρειζόταν και να αδυνατεί να συμμετέχει στα μαθήματα. Γιατί, άραγε, δεν είχε ετοιμάσει αυτά που χρειζόταν για το σχολείο;»

Ακούγονται οι υποθέσεις των παιδιών για τους πιθανούς λόγους που μπορεί να προκάλεσαν την προβληματική κατάσταση. Στη συνέχεια, τίθεται ο προβληματισμός για το τι θα πρέπει να ξέρουμε, ώστε να καταλάβουμε τι προκάλεσε το πρόβλημα. Αναφέρεται ότι είναι σημαντικό να ξέρουμε ποιο ήταν το πρόγραμμα του παιδιού την προηγούμενη μέρα.

Συζήτηση στην ολομέλεια

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ: Στάδια 2, 3, 4 - Εύρεση, εξερεύνηση και ανάλυση πληροφοριών – πηγών – δεδομένων, ώστε να απαντηθεί το γεωγραφικό ερώτημα

9^ο-10^ο
40ΛΕΠΤΟ

ΧΡΟΧΡΟΝΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

Ο/Η εκπαιδευτικός διαβάζει αργά στα παιδιά την ιστορία για το απόγευμα του Χρύσανθου (βλ. στο τέλος του παρόντος εγγράφου), προβάλλοντας ταυτόχρονα και τις εικόνες στο βιντεοπροβολέα (βλ. 3^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα), προκειμένου να ανευρεθούν πληροφορίες για απάντηση στο ερώτημα. Τα παιδιά ακούνε την ιστορία και, στην πορεία, συμπληρώνουν το Φύλλο Εργασίας «Το απόγευμα του Χρύσανθου» στη σελίδα 16, σημειώνοντας με αριθμό τη σειρά των δραστηριοτήτων που έκανε ο Χρύσανθος.

Ακρόαση – 3^η Παρουσίαση PowerPoint (βλ. ιστοσελίδα) – Φύλλο Εργασίας (σελ. 16) – Ατομική Εργασία

<p>Αν κριθεί απαραίτητο, η ανάγνωση της ιστορίας επαναλαμβάνεται για δεύτερη φορά.</p> <p>Με το τέλος της συμπλήρωσης του Φύλλου Εργασίας τα παιδιά ελέγχουν στην ομάδα τους τη σειροθέτηση των εικόνων. Ακολούθως, ανακοινώνουν τη σειροθέτησή τους χρησιμοποιώντας τις λέξεις «μετά ...», «ύστερα ...», «αμέσως μετά ...», «αφού ...». Κάθε μέλος της ομάδας μπορεί να ανακοινώσει μία από τις δραστηριότητες του Χρύσανθου, ώστε να εκφραστούν προφορικά όσο το δυνατό περισσότερα παιδιά.</p> <p>Στη συνέχεια, ή/και στο επόμενο μάθημα, επαναφέρεται το γεωγραφικό ερώτημα που αφορά το πρόγραμμα του Χρύσανθου και τα παιδιά καλούνται να κάνουν προφορικά τις πρώτες τους παρατηρήσεις. Μετά, καλούνται να παρατηρήσουν το Φύλλο Εργασίας που έχουν συμπληρώσει και να εργαστούν στην ομάδα προκειμένου να επιλέξουν ποιες από τις δραστηριότητες του Χρύσανθου είχαν προτεραιότητα κι έπρεπε να γίνουν οπωσδήποτε και στη συγκεκριμένη ώρα. Αιτιολογούν τις επιλογές τους χρησιμοποιώντας αιτιολογικούς συνδέσμους όπως «γιατί», «επειδή», «διότι». Πιθανές προτάσεις των παιδιών είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Έπρεπε να φάει μεσημεριανό φαγητό, <u>διότι</u> χρειαζόταν ενέργεια για την υπόλοιπη μέρα.</i> <p>Τέλος, καλούνται να επιλέξουν ποιες από τις δραστηριότητες του Χρύσανθου δεν ήταν ανάγκη να γίνουν και να αιτιολογήσουν και πάλι την άποψη της ομάδας τους χρησιμοποιώντας αιτιολογικούς συνδέσμους.</p>	<p>Ομαδική Εργασία – Προφορικός λόγος – Παρουσίαση στην ολομέλεια</p> <p>Συζήτηση στην ολομέλεια – Φύλλο Εργασίας (σελ. 16) – Ομαδική Εργασία</p> <p>Προφορικός λόγος</p> <p>Ομαδική Εργασία – Προφορικός λόγος</p>
<p>ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ: Στάδιο 5 – Αξιολογικές κρίσεις ως απαντήσεις στο γεωγραφικό ερώτημα</p>	
<p>10^ο 40ΛΕΠΤΟ</p> <p>Τα παιδιά καλούνται να δώσουν απάντηση στο ερώτημα και να εισηγηθούν λύσεις στον Χρύσανθο, ώστε να πηγαίνει προετοιμασμένος στο σχολείο. Οι εισηγήσεις των παιδιών θα πρέπει να περιλαμβάνουν συμβουλές:</p> <p>α) για το τι είναι καλά να αποφεύγει ο Χρύσανθος β) για το τι είναι καλύτερο να κάνει και πότε.</p> <p>Οι συμβουλές μπορούν να συζητηθούν ή/και να καταγραφούν στην ομάδα και να ανακοινωθούν. Συμβουλές των παιδιών μπορεί να είναι οι εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Είναι καλύτερα να διαλέγει τι να βλέπει στην τηλεόραση. • Είναι καλύτερα να ετοιμάζει τη σχολική του τσάντα και τα μολύβια του, μόλις τελειώσει την κατ' οίκον εργασία του. • Είναι καλά να ετοιμάζει τα ρούχα του για την επόμενη μέρα, πριν πάει για μπάνιο. <p>Προαιρετικά, μπορούν να παρουσιαστούν με ζωγραφιές, οι οποίες να παρουσιάζουν εισηγήσεις για δραστηριότητες που είναι καλά να αποφεύγει ο Χρύσανθος και που είναι καλύτερα να κάνει σε συγκεκριμένες ώρες (π.χ. να σημειώσουν στη ζωγραφιά τις σκέψεις του Χρύσανθου σε συννεφάκι).</p>	<p>Ομαδική Εργασία – Παρουσίαση στην ολομέλεια</p> <p>Ζωγράφισμα</p>

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ: Στάδιο 1 – Διατύπωση γεωγραφικής ερώτησης

11^ο
40ΛΕΠΤΟ

Τίθεται νέο ερώτημα προς διερεύνηση, σχετικό με το προηγούμενο, αλλά που αφορά το κάθε παιδί ξεχωριστά: «Πώς οργανώνω το χρόνο μου, κατά τη διάρκεια ενός εργάσιμου απογεύματος, ώστε να προλαβαίνω όλα όσα πρέπει;». Τα παιδιά παρουσιάζουν τα πρώτα τους σχόλια. Ο/Η εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά να σκεφτούν πώς θα μπορούσαν να βρουν πληροφορίες, για να απαντήσουν στο ερώτημα. Ο/Η ίδιος/α εισηγείται α) να παρουσιάσει κάθε παιδί το δικό του πρόγραμμα ή β) κάθε ομάδα να βρει κοινές δραστηριότητες των μελών της, εάν αυτά δεν τεθούν ως εισηγήσεις από τα παιδιά. Εάν ακουστούν άλλοι, εφικτοί, τρόποι εύρεσης και καταγραφής πληροφοριών, μπορούν να υιοθετηθούν.

Συζήτηση στην ολομέλεια

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ: Στάδια 2, 3, 4 - Εύρεση, εξερεύνηση και ανάλυση πληροφοριών – πηγών – δεδομένων, ώστε να απαντηθεί το γεωγραφικό ερώτημα

11^ο
40ΛΕΠΤΟ

ΧΩΡΟΧΡΟΝΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

Κάθε παιδί χρησιμοποιεί το Φύλλο Εργασίας (σελ. 17), προκειμένου να ετοιμάσει ένα προσωπικό, ενδεικτικό πρόγραμμα μιας εργάσιμης μέρας, επιλέγοντας και απαριθμώντας σε σειρά δραστηριότητες τις οποίες κάνει.

Αν κάποιες δραστηριότητες δεν τις κάνουν τα παιδιά, δεν γράφουν αριθμό. Αν υπάρχουν δραστηριότητες που α) δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο ή β) επαναλαμβάνονται περισσότερες από μία φορές κατά τη διάρκεια της μέρας, μπορούν να σημειωθούν στο κάτω μέρος και να τους δοθεί ο αριθμός που τους αντιστοιχεί.

Σημείωση: Η απαρίθμηση των δραστηριοτήτων (πρώτη στήλη του πίνακα, σελ. 17) μπορεί να γίνει και στο σπίτι, καθώς ενδέχεται να είναι ευκολότερο για τα παιδιά να περιγράψουν το απογευματινό τους πρόγραμμα.

Μετά την απαρίθμηση των δραστηριοτήτων τους (σελ. 17), τα παιδιά ασχολούνται με τη διαδικασία επεξεργασίας και ανάλυσης των πληροφοριών, η οποία παρουσιάζεται πιο κάτω. Χρησιμοποιούν τη δεξιά στήλη του πίνακα με τον τίτλο «ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ» (σελ. 17), εργάζονται αρχικά στην ομάδα τους και, ακολούθως, ανακοινώνουν και αιτιολογούν, χρησιμοποιώντας τους αιτιολογικούς συνδέσμους «γιατί», «επειδή», «διότι».

α) Σημειώνουν (π.χ. με ✓) όσες δραστηριότητες πιστεύουν ότι έχουν προτεραιότητα και πρέπει να γίνονται σε συγκεκριμένη ώρα. Αιτιολογούν.

- π.χ. Πρέπει να μελετούμε νωρίς την κατ' οίκον εργασία μας, διότι αργά το απόγευμα κουραζόμαστε και είναι πιο δύσκολο να συγκεντρωθούμε.

β) Σημειώνουν (π.χ. χρωματίζοντας το κουτάκι) όσες δραστηριότητες θα ήταν καλά να γίνονται, αλλά δεν τις κάνουν.

Φύλλο Εργασίας (σελ. 17)

Φύλλο Εργασίας (σελ. 17) – Ομαδική Εργασία Παρουσίαση στην ολομέλεια – Προφορικός λόγος

<ul style="list-style-type: none"> π.χ. Η μαμά ετοιμάζει την σχολική μας τσάντα. Θα ήταν καλό να την ετοιμάζαμε μόνοι μας, γιατί έχουμε μεγαλώσει και είναι δική μας δουλειά. <p>γ) Σημειώνουν (π.χ. με ✖) όσες δραστηριότητες πιστεύουν ότι θα μπορούσαν να είχαν αποφύγει, προκειμένου να εξοικονομήσουν χρόνο. Αιτιολογούν.</p> <ul style="list-style-type: none"> π.χ. Μπορούμε να παρακολουθούμε λιγότερη ώρα τηλεόραση, για να μας μένει περισσότερος χρόνος για παιχνίδι. <p>Κατά την πορεία της συζήτησης των πιο πάνω θεμάτων, έμφαση δίνεται στη διατροφή (γεύματα) και στην ατομική καθαριότητα (μπάνιο), στη μελέτη της κατ' οίκον εργασίας, στην ετοιμασία της σχολικής τσάντας και στην εύρεση των ρούχων για το επόμενο πρωινό.</p>	
--	--

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ: Στάδιο 5 – Αξιολογικές κρίσεις ως απαντήσεις στο γεωγραφικό ερώτημα

12^ο
40ΛΕΠΤΟ

Με το πέρας της προηγούμενης δραστηριότητας τα παιδιά καλούνται να αναφέρουν κριτήρια, με τα οποία διαλέγουμε πώς να οργανώνουμε το χρόνο μας, κατά τη διάρκεια ενός εργάσιμου απογεύματος, ώστε να προλαβαίνουμε όλα όσα πρέπει (ερώτημα προς διερεύνηση). Τα παιδιά αναμένεται να αναφέρουν κάποια από τα πιο κάτω κριτήρια, τα οποία και καταγράφονται στον πίνακα:

- Δραστηριότητες που έχουν προτεραιότητα
- Δραστηριότητες για τις οποίες πρέπει να έχουμε ξεκούραστο μυαλό ή/και σώμα, ώστε να μπορούμε να τις κάνουμε
- Επιλογή προγραμμάτων για παρακολούθηση στην τηλεόραση

Με αφορμή το κριτήριο που αφορά την παρακολούθηση τηλεοπτικών προγραμμάτων, γίνεται συζήτηση για το πώς διαλέγουμε τα προγράμματα που θέλουμε να παρακολουθήσουμε. Ακούγονται οι σκέψεις των παιδιών και, ακολούθως, κάθε παιδί συμπληρώνει τις δικές του προτιμήσεις και επιλογές στο Φύλλο Εργασίας (σελ. 18). Ακολουθεί ανταλλαγή ιδεών στην ομάδα και ανακοινώσεις/γενικεύσεις για τις προτιμήσεις των παιδιών, καθώς και αιτιολογήσεις των επιλογών τους στην ολομέλεια.

Τέλος, κάθε παιδί, με βάση τα κριτήρια που θα έχουν τεθεί, αξιολογεί, αναθεωρεί (αν χρειάζεται) τη σειρά των απογευματινών του δραστηριοτήτων και αιτιολογεί.

Συζήτηση στην ολομέλεια

Φύλλο Εργασίας (σελ. 18) – Ατομική και Ομαδική Εργασία

Ατομική Εργασία

 ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ/ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ, ΑΚΡΟΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ «Το απόγευμα του Χρύσανθου» (σελ. 16)

Ο Χρύσανθος έφτασε στο σπίτι κουρασμένος μετά από το σχολείο. Κάθισε αμέσως για το μεσημεριανό φαγητό. Ήταν τόσο πεινασμένος! Αφού τελείωσε το φαγητό του, έπαιξε με το φορητό του ηλεκτρονικό παιχνίδι για αρκετή ώρα. Ύστερα, παρακολούθησε στην τηλεόραση το αγαπημένο του πρόγραμμα παρέα με τα αδέρφια του. Αμέσως μετά, έκανε την κατ' οίκον

εργασία του, έλυσε τις ασκήσεις του, διάβασε την ανάγνωσή του. Μετά το τέλος των μαθημάτων, βγήκε έξω στην αυλή για βόλτα με το ποδήλατό του. Επέστρεψε και ετοιμάστηκε για το μάθημα κολύμβησης. Ύστερα από το μάθημα επέστρεψε στο σπίτι, έφαγε το απογευματινό του κολατσιό, έπαιξε ηλεκτρονικά παιχνίδια στην τηλεόραση και είδε ξανά τηλεόραση. Δεν του άρεσε το πρόγραμμα, αλλά το είδε. Αμέσως μετά, βγήκε στο απέναντι πάρκο για ποδόσφαιρο με τα παιδιά της γειτονιάς. Επέστρεψε κουρασμένος και κάθισε μπροστά από την τηλεόραση για να ξεκουραστεί και να παρακολουθήσει ό,τι πρόγραμμα υπήρχε στην οθόνη εκείνη την ώρα. Αφού πέρασε λίγη ώρα, οι γονείς του τον ειδοποίησαν ότι το φαγητό ήταν έτοιμο. Ούτε μάνινο δεν προλάβαινε να κάνει. Θα το έκανε μετά το βραδινό φαγητό.